

Frumvarp til landflutningalaga

(Lagt fyrir Alþingi á xxx löggjafarþingi x2008.)

I. kafli Gildissvið

1. gr.

Lög þessi gilda um allan vöruflutning með ökutæki á landi án tillits til þess hvort greitt er fyrir flutninginn eða ekki enda annist flytjandi flutning.

Lögin gilda um vöruflutning með einu ökutæki, með samtengdum ökutækjum og með vagni eða í gámi þegar vagn eða gámur hefur verið festur við ökutæki, hvort sem slíkur vagn eða gámur er, við lestun og/eða losun, tengdur við ökutæki eða ekki.

Lögin gilda einnig um vöruflutning sem framkvæmdur er af íslenska ríkinu, ríkisstofnunum eða öðrum opinberum aðilum þegar þeir framkvæma vöruflutning sem flytjandi.

Lögin gilda um réttarsamband flytjanda, sendanda og móttakanda vörunnar. Auk þess gilda þau um réttarsamband eiganda vöru og flytjanda, sé eigandi hvorki sendandi né móttakandi vörunnar.

Óheimilt er, nema annað sé tekið fram í lögum að víkja frá ákvæðum þeirra.

2. gr.

Merking orða í lögum þessum er sem hér segir:

1. *Flytjandi*: Með flytjanda í lögum þessum er átt við þann sem með samningi tekur að sér vöruflutning með ökutæki fyrir annan, eiganda, sendanda og/eða móttakanda vörunnar, hvort sem hann ekur ökutækinu sjálfur eða ökumaður í hans þjónustu.
2. *Vöruflutningur*: Með vöruflutningi í lögum þessum er átt við alla vöruflutninga á Íslandi með ökutækjum, vögnum og gámum, hvort sem flutt er fyrir einn aðila eða fleiri í einu og hvort sem flutt er innan sama bæjarfélags eða milli landshluta.
3. *Gámur*: Með gámi í lögum þessum er átt við lokaðan gám, opin gám, fleti eða hverskyns sambærilega flutningseiningu sem notuð er til að halda vörum saman.
4. *Vagn*: Með vagni í lögum þessum er átt við hvers konar eftirvagn og tengitæki sem hönnuð eru til að vera dregin af ökutæki en ganga ekki fyrir eigin vélarafli.
5. *Ökutæki*: Með ökutæki er í lögum þessum átt við tæki á hjólum, beltum, völtum, meiðum eða öðru, sem ætlað er til aksturs á landi og eigi rennur á spori, þar með talið en þó ekki tæmandi bifreið, bifhjól, dráttarvél og vinnuvél, hvort sem tækið er vélknúið eða ekki.

3. gr.

Sé vagn, gámur eða ökutæki flutt hluta leiðar á skipi án þess það sé jafnframt losað, gilda þessi lög engu að síður um allan flutninginn.

Þurfi að skipta um vagn, gám eða ökutæki á leiðinni eða áður en varan er komin á endanlegan ákvörðunarstað, telst samt vera um einn flutning að ræða sem fellur undir lög þessi.

4. gr.

Ákvæði laga þessara um réttaráhrif aðgerða eða aðgerðaleysis sendanda, flytjanda eða móttakanda taka einnig til þess háttar athæfis umboðsmanna þeirra eða starfsmanna, sem viðkomandi aðilar ábyrgjast. Sama gildir um ábyrgðartakmörkun sem flytjanda er heimilt að bera fyrir sig.

5. gr.

Lög þessi gilda ekki um póstflutninga heldur gilda um slíka flutninga lög um póstpjónustu.

6. gr.

Þegar eigandi ökutækis er jafnframt flytjandi vöru skulu lög þessi ganga framur umferðarlögum um ábyrgð á tjóni sem kann að verða á vöru.

II. kafli Flutningssamningar

7. gr.

Fyrir sérhverja vörusendingu skal sendandi, sé ekki um annað samið, útfylla fylgibréf á þar til gert eyðublað sem flytjandi útvegar.

8. gr.

Fylgibréf er sönnun fyrir gerð flutningssamnings, skilmálum hans og móttöku flytjanda á vörunni eins og henni er lýst í fylgibréfinu, nema annað sannist eða um annað sé samið.

Í fylgibréfi skulu vera eftirfarandi upplýsingar:

1. Nafn og heimilisfang sendanda.
2. Nafn og heimilisfang móttakanda.
3. Dagsetning á móttöku flytjanda á vörunni.
4. Fjöldi pakka, tilgreining vöru, pökkun, mál og vigt.
5. Merking vöru.
6. Greiðsluskilmálar.
7. Kröfuupphæðir sem innheimta á hjá móttakanda sé um slíkt að ræða.
8. Tilgreining á verðmæti vörunnar ef sérstakar ástæður eru til.
9. Sérstök og skýr tilgreining ef geyma á vöruna við ákveðið hitastig eða ef meðhöndla á vöruna á einhvern sérstakan eða gætilega hátt.
10. Sérstök tilgreining á því hvort um hættulega vöru sé að ræða og nánari lýsingu á eðli vörunnar ef um slíkt er að ræða.

9. gr.

Sendanda og flytjanda er heimilt að bæta í fylgibréfið öðrum upplýsingum sem þeir telja nauðsynlegar vegna flutnings vörunnar.

Í stað þess að nota fylgibréf skv. 1. mgr. er flytjanda heimilt að varðveita skráningu upplýsinga um flutninginn með öðrum hætti, þar með talið á rafrænu formi. Ef heimildarinnar er neytt skal flytjandi, ef þess er krafist af sendanda, afhenda sendanda kvittun sem gerir kleift að bera kennsl á viðkomandi vörur og hefur að geyma þær upplýsingar sem varðveittar eru um flutninginn.

10. gr.

Flytjandi staðfestir móttöku vörunnar með undirskrift sinni á fylgibréfið. Undirritun hans má vera prentuð eða stimpluð.

11. gr.

Þótt fylgibréf sé ekki gefið út eða 2. mgr. 9. gr. á við eða efni þess er ekki það sem mælt er fyrir um í lögnum eða fylgibréf hefur glatast, er flutningssamningur engu að síður gildur og háður ákvæðum laga þessara.

III. kafli Móttaka, flutningur, afhending vöru og flutningsgjald

12. gr.

Sendanda ber að merkja vöruna greinilega með nafni, heimilisfangi og síma móttakanda, svo og með öðrum nauðsynlegum upplýsingum, áður er hún er afhent flytjanda.

13. gr.

Flytjanda ber að hafa þau lögbundnu leyfi sem krafist er vegna flutningsstarfseminnar. Flytjanda ber jafnframt að sjá til þess með eðlilegri árvekni að ökutækið sé í fullnægjandi ástandi til móttöku, flutnings og varðveislu vöru og ber með eðlilegri árvekni að ferma, flytja, annast um og afferma vörur sem hann flytur.

14. gr.

Flutningur samkvæmt lögum þessum er talinn hefjast er flytjandi tekur við vöru til flutnings og lýkur við afhendingu hennar til móttakanda eða samkvæmt 16. gr.

15. gr.

Við móttöku vöru skal flytjandi kanna hvort upplýsingar í fylgibréfi séu réttar, eftir því sem séð verður. Flytjanda er heimilt að setja þá fyrirvara við upplýsingarnar sem hann telur nauðsynlega. Hafi flytjandi ekki færi á að kanna hvort upplýsingar í fylgibréfi séu réttar er honum heimilt að geta um það í fylgibréfinu og með því undanskilja sig þeirri skyldu sem mælt er fyrir um í þessari grein.

16. gr.

Flytjandi skal afhenda vöruna á ákvörðunarstað til þess aðila sem skráður er móttakandi í fylgibréfi eða kvittun samkvæmt 2. mgr. 9. gr. nema sendandi og flytjandi hafi samið um annað, enda hefur sendandi ráðstöfunarrétt yfir vörunni þangað til réttur móttakanda samkvæmt 17. gr. hefst. Sendandi getur því samið við flytjanda um að flutningurinn verði stöðvaður, ákvörðunarstað verði breytt eða að varan verði afhent öðrum en þeim sem tilgreindur er móttakandi í fylgibréfi eða kvittun samkvæmt 2. mgr. 9. gr. Sendandi skal greiða flytjanda kostnað sem slíkar breytingar hafa í för með sér og halda flytjanda skaðlausum af öllum afleiðingum þeirra. Sé ekki hægt að framkvæma fyrirmæli sendanda skal flytjandi tilkynna honum það þegar í stað.

Komi til þess að móttakandi sé ekki við því búinn að veita vöru viðtöku eða ef neitað er að taka við vöru, móttakandi er ókunnur eða finnst ekki eða ómögulegt er að afhenda vöruna á annan hátt, skal flytjandi koma vörunni í örugga geymslu á kostnað og áhættu sendanda og lýkur flutningnum við það, nema um annað sé samið. Flytjandi skal tilkynna sendanda um geymslu vörunnar og leita fyrirmæla hans um frekari meðferð hennar. Flytjanda er heimilt að krefja sendanda bæði um þann kostnað sem til fellur meðan beðið er eftir fyrirmælum frá sendanda og kostnað við að framfylgja þeim.

Hafi flytjandi ekki innan fjórtán almanaksdaga, frá því tilkynning samkvæmt 2. mgr. er send af stað til sendanda með sannanlegum hætti, fengið fyrirmæli frá honum um meðferð vörunnar er flytjanda heimilt:

1. að fá selt svo mikið af vörunni sem þarf til lúkningar á kröfum sem á henni hvíla, á hvern þann hátt sem hann telur að sé hagstæðastur hverju sinni, án þess að þörf sé undangenginnar áskorunar til sendanda, móttakanda og eiganda vörunnar, eða
2. að koma allri vörunni, eða því sem ekki er selt samkvæmt framansögðu, í örugga geymslu á kostnað og áhættu sendanda enda sé sendanda tilkynnt um ráðstöfun flytjanda á vörunni með sannanlegum hætti.

17. gr.

Þegar vara er komin á ákvörðunarstað getur móttakandi krafist afhendingar vörunnar gegn greiðslu þeirrar upphæðar sem innheimta skal samkvæmt fylgibréfinu eða kvittun samkvæmt 2. mgr. 9. gr. auk annarra gjalda sem hvíla á vörunni, enda uppfylli hann öll þau flutningsskilyrði sem greinir í flutningssamningi.

Flytjanda er heimilt að krefjast þess af móttakanda að hann sanni á sér deili, áður en vara er afhent. Telji flytjandi að móttakandi hafi ekki sannað á sér deili er honum heimilt að neita afhendingu án þess að baka sér skaðabótaskyldu. Í slíku tilviki skulu ákvæði 2-3. mgr. 16. gr. gilda eftir því sem við á.

Verði ágreiningur um upphæð og gjöld sem móttakanda ber að greiða skv. 1. mgr. er flytjanda heimilt að neita afhendingu vörunnar nema gegn tryggingu sem flytjandi metur fullnægjandi.

18. gr.

Hafi ekki verið samið um fjárhæð flutningsgjalds skal greiða það gjald sem fram kemur í gjaldskrá flytjanda en sé ekki um slíka gjaldskrá að ræða það gjald sem almennt var notað þegar flytjandi tók við vörunni.

Hafi verið flutt meira vörumagn en fylgibréf eða kvittun samkvæmt 2. mgr. 9. gr. getur um skal greiða flutningsgjald fyrir það sem umfram er í samræmi við 1. mgr.

IV. kafli
Ábyrgð flytjanda

19. gr.

Skemmist vara eða glatist meðan á flutningi stendur ber flytjanda að bæta tjón sem af því hlýst nema ætla megi að hvorki hann né neinn maður sem hann ber ábyrgð á eigi sök á tjóninu.

Flytjandi ber ábyrgð á tjóni sem verður af völdum óeðlilegra tafa í flutningi á vöru nema hann sanni að hann, eða menn sem hann ber ábyrgð á, hafi viðhaft þær aðgerðir við flutninginn sem sanngjarnt getur talist að viðhafðar séu eða að ógerlegt hafi verið að framkvæma slíkar aðgerðir.

Lækka má skaðabætur sem flytjanda ber að greiða eða fella þær alveg niður ef hann sannar að eigandi, sendandi eða móttakandi vörunnar, eða einhver sem þeir bera ábyrgð á, hafa verið valdir eða samvaldir að tjóninu vegna yfirsjónar eða vanrækslu.

20. gr.

Skaðabætur fyrir skemmda eða glataða vöru samkvæmt 1. mgr. 19. gr. skal ákveða eftir verðmæti vörunnar samkvæmt vörureikningi að viðbættum flutningsgjöldum. Annað tjón skal ekki bætt.

Liggi verðmæti vörunnar samkvæmt vörureikningi ekki fyrir skulu bætur ákveðnar eftir verðmæti slíkrar vöru á þeim stað og tíma þar sem og þegar afhending fer fram en sé ekki um slík verðmæti að ræða þá markaðsverði og sé hvorugu þessu til að dreifa þá venjulegu verði fyrir vöru sömu tegundar og af sömu gæðum. Sönnunarbyrði um verðmæti vöru hvílir á þeim sem bóta krefst.

Skaðabætur fyrir tjón af völdum tafa samkvæmt 2. mgr. 19. gr. skulu takmarkaðar við beint fjártjón.

21. gr.

Þrátt fyrir ákvæði 20. gr. verður flytjanda aldrei gert að greiða hærri skaðabætur en sem nemur 12,5 SDR fyrir hvert brúttókíló vöru sem skemmist eða glatast. Sé um að ræða tafir á afhendingu vöru og bótakrefjandi sannar að hann hafi orðið fyrir beinu fjártjóni vegna þess, skal ábyrgð flytjanda vera takmörkuð við umsamið flutningsgjald.

Flytjandi getur ekki borið fyrir sig ábyrgðartakmörkun skv. 1. og 2. mgr. ef það sannast að hann hafi sjálfur valdið tjóninu af ásetningi eða stórfelldu gáleysi og honum mátti vera ljóst að tjón mundi sennilega hljótask af.

Með SDR er átt við sérstök dráttarréttindi eins og þau eru skilgreind af Alþjóðagjaldeyrissjóðnum og gengisskráningu Seðlabanka Íslands á þeim við sölu. Umreikningur í íslenskar krónur skal miðast við uppgjörsdag en dómsuppsögudag ef málinu verður ekki lokið utan réttar.

22. gr.

Heimilt er að semja um hærri hámarksbætur en nefndar eru í 21. gr. Hafi sendandi gefið upp í fylgibréfi herra verðmæti vöru en kveðið er á um í 21. gr. og greitt flutningsgjald í samræmi við það, skal það verð lagt til grundvallar um mörk ábyrgðar flytjanda ef það leiðir til hærri bóta en samkvæmt ábyrgðartakmörkun í 21. gr.

23. gr.

Ákvæði þessa kafla koma ekki í veg fyrir að flytjandi geri fyrirvara í fylgibréfi eða með öðrum hætti um undanþágu ábyrgðar á flutningi á lifandi dýrum eða á flutningi á vöru

sem búið er að hlaða í gám þegar gámur er afhentur flytjanda til flutnings eða á lestun og/eða losun þegar sendandi og/eða móttakandi sjá um lestun og/eða losun.

V. kafli *Ábyrgð sendanda*

24. gr.

Sendandi ber ábyrgð á að upplýsingar sem tilgreindar eru í fylgibréfi og merking vöru séu réttar. Hann er ábyrgur fyrir kostnaði og tjóni sem hlýst af því að upplýsingarnar eru rangar, ónákvæmar, ógreinilegar eða að öðru leyti ófullkomnar.

25. gr.

Sendanda ber að sjá til þess að frágangur og pökkun vörunnar sé með þeim hætti að hún þoli umsaminn flutning.

Sendanda ber að skýra sérstaklega frá því og merkja vöruna ef hún þarfnast sérstakrar umönnunar eða gætilegrar meðferðar.

Sendandi er ábyrgur gagnvart flytjanda vegna tjóns sem vörusending hans veldur á mönnum, efni eða annarri vöru vegna þess að umbúðir eru lélegar eða ófullnægjandi. Þetta gildir þó ekki, ef framangreint ástand umbúðanna er sýnilegt eða flytjanda kunnugt um það og hann tekur við vörunni án fyrirvara um ástand umbúða.

26. gr.

Sendandi skal sjá um og ber ábyrgð á að vara sem hefur í för með sér bruna- eða sprengihættu eða er að öðru leyti ökutæki, öðrum vörum og/eða mönnum hættuleg, svo og sýrur eða önnur fljótandi efni sem skemmt geta út frá sér, sé merkt samkvæmt gildandi reglum um flutning á hættulegum varningi og sé í fullnægjandi umbúðum.

Áður en hættuleg vara skv. 1. mgr. er afhent til flutnings skal sendandi gefa nákvæmar upplýsingar um í hverju hættan sé fólgin og hvaða varúðarráðstafanir verði að viðhafa við flutning hennar. Sendanda er einnig skylt að veita þá fræðslu um vöruna sem nauðsynleg er til að varna tjóni.

Nú hefur vara, sem um getur í 1. mgr. verið afhent til flutnings án þess að sendandi hafi upplýst flytjanda um þessa eiginleika hennar og er flytjanda þá heimilt að skilja vöruna eftir þar sem hann er staddur og gera hana óskaðlega eða eyðileggja hana með þeim hætti að ekki valdi öðrum tjóni, án þess að baka sér skaðabótaskyldu en þess skal ávallt gætt að sendandi verði fyrir sem minnstum skaða.

Aðgerðir sem flytjanda er heimilt að grípa til samkvæmt ákvæði þessu fara fram á kostnað og ábyrgð sendanda.

VI. kafli *Ábyrgð móttakanda*

27. gr.

Móttakandi skal taka við vöru á ákvörðunarstað eins fljótt og verða má og eigi síðar en þremur almanaksdögum eftir að honum er kunnugt um að varan sé tilbúin til afhendingar.

Með móttöku vöru skuldbindur móttakandi sig til að greiða flutningsgjald og aðrar kröfur sem flytjandi getur krafist greiðslu á samkvæmt fylgibréfi nema um annað sé samið.

Ákvæði 2. mgr. eiga þó ekki við þegar fyrir hendi hefur verið samningur á milli móttakanda og flytjanda um vöruflutninga og honum hefur verið sagt upp með sannanlegum hætti en flytjandi samt sem áður tekið að sér fyrir sendanda flutning vöru til móttakanda eftir að samningum var sagt upp og móttakandi tekið við vörunni. Í slíku tilviki skal sendandi greiða flutningsgjald og aðrar kröfur sem flytjandi getur krafist greiðslu á samkvæmt fylgibréfi.

Um móttöku, afhendingu og flutning vörunnar skal að öðru leyti fara skv. ákvæðum III. kafla.

28. gr.

Flytjandi hefur handveð í vörunni þar til flutningsgjald, kröfur og annar kostnaður, sem af flutningi stafar hefur verið greiddur og gilda um handveðið lög um samningsveð.

Flytjanda er heimilt að fá selt svo mikið af vörunni sem þarf til lúkningar kröfum sem á henni hvíla án þann hátt sem hann kys án þess að þörf sé undangenginnar áskorunar til eiganda hennar. Handveð skv. 1. mgr. nær jafnframt til alls kostnaðar við slíka sölu, þar með talinn lestunar-, losunar- og geymslukostnaður meðan á sölumeðferð stendur.

29. gr.

Þegar móttakandi tekur við vöru án fyrirvara skal litið svo á að varan hafi verið afhent óskemmd og í samræmi við lýsingu í fylgibréfi, þar til annað sannast.

30. gr.

Móttakandi skal tilkynna flytjanda um tjón jafnskjótt og þess verður vart, í síðasta lagi fjórtán almanaksdögum eftir móttöku vörunnar.

Ef um töf er að ræða skal tilkynning hafa borist í síðasta lagi tuttugu og einum almanaksdegi frá því vara hefði átt að vera afhent.

Tilkynning skal vera skrifleg og send með sannanlegum hætti innan tímafresta skv. 1. og 2. mgr., að öðrum kosti fellur niður sérhver krafa á hendur flytjanda.

VII. kafli
Ýmis ákvæði

31. gr.

Kröfur, sem rísa kunna í tengslum við flutninginn á grundvelli þessara laga, fyrnast á einu ári frá því móttakandi kvittar fyrir móttöku vörunnar eða á einu ári og tveimur mánuðum frá því að vara var afhent til flutnings, sé ekki um kvittun móttakanda að ræða.

Samningar sem mæla fyrir um að kröfur sem rísa á grundvelli laganna skuli ekki fyrnast eða að þeim skuli fylgja lengri eða styttri fyrningarfrestur en mælt er fyrir um í ákvæði þessu, eru ógildir.

32. gr.

Ákvæðum laga þessara skal beita hvort heldur krafa byggir á samningi eða ábyrgð utan samninga.

33. gr.

Lög þessi öðlast gildi .... Jafnframt falla úr gildi lög nr. 24/1982.